

Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15887>

Özet

Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut (ADAS-Cog), **Alzheimer hastal???** olan bireylerde bili?sel bozuklu?un ?iddetini ve ilerlemesini ölçmek için tasarlanm?? uluslararası alanda kabul görmü? bir nöropsikolojik ölçektir. Bu ölçek, orijinal ADAS-Cog'un Türkçe adaptasyonudur. Türkçeye uyarlama çal??mas? 2006 y?l?nda Mavio?lu ve arkada?lar? tarafından gerçekte?irilm? olup, ölçe?in hafif ve orta düzeyde Alzheimer hastal??? olan hastalar ile normal denekler aras?ndaki ayr?m gücünü ve **psikometrik özelliklerini** incelemi?tir. ADAS-Cog, özellikle ilaç etkinli?i ve hastal?k modifikasyonu üzerine yap?lan **linik ara?t?rmalarda** birincil sonuç ölçütü olarak yayg?n ?ekilde kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Alzheimer Hastal???, Bili?sel Bozukluk, ADAS-Cog, Nöropsikoloji, Geriatri, Uyarlama, Haf?za Kayb?

Yazarlar

Hatice Mavio?lu, Murat Gedizlio?lu, Serap Akyel, Türker Aslaner, Erol Eser

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **Alzheimer hastal???** tan?s? konmu? veya ?üphelenilen bireylerde görülen **bili?sel i?lev** bozuklu?unun derecesini nicel olarak ölçmektir. Bu alt boyut (Bili?sel Alt Boyut), özellikle dikkat, haf?za, dil ve oryantasyon gibi temel bili?sel alanlardaki yetersizlikleri belirlemek ve zaman içindeki de?i?iklikleri takip etmek için tasarlanm??t?r. Ölçek, hastal???n seyrini izlemede ve tedavi müdahalelerinin etkilerini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Yap?

Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut (ADAS-Cog), genellikle 11 maddeden olu?ur ve temel olarak a?a??daki bili?sel yap?lar? de?erlendirir: **Haf?za** (kelime hat?rlama, tan?ma), **Oryantasyon** (zaman ve mekan), **Dil** (isimlendirme, anlama, konu?ma), **Praksis** (emirleri yerine getirme) ve dikkat. Yüksek puanlar, bili?sel bozuklu?un ?iddetinin yüksek oldu?unu gösterir. Bu yap?, Alzheimer hastal???n?n tipik olarak etkiledi?i kortikal ve subkortikal i?levleri kapsamaktad?r.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??mas?, Mavio?lu, H. ve arkada?lar? (2006) tarafından yürütülmü?tür. Bu çal??ma, ölçe?in **ay?rt edici geçerlik** özelliklerini incelemi?tir; yani ölçe?in, hafif

ve orta düzeyde Alzheimer hastal??? olan hastalar?, bili?sel olarak normal olan deneklerden ne kadar ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?ini göstermi?tir. Elde edilen bulgular, Türkçe ADAS-Cog'un klinik popülasyonlarda geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemi?tir.

Güvenirlik

Mavio?lu ve arkada?lar? taraf?ndan ger?ekle?tirilen uyarlama ?al??mas?nda, Türkçe ADAS-Cog'un iç tutarlılık ve güvenilirlik de?erleri incelenmi?tir. ?ç tutarlılık, ölçe?in farklı maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtü?ünü belirler. ?al??manın sonuçları, ölçe?in Türkçe konuşan popülasyonda tutarlı ve güvenilir sonuçlar üretti?ini teyit etmi?tir, bu da klinik ve ara?tırma ortamlar?nda kullanılm?n uygun oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Orijinal ADAS-Cog, tek bir toplam puan olarak kullan?lsa da, bazı ara?tırmalar bili?sel bozuklu?un farklı yönlerini temsil eden alt faktörlerin varlı?nı incelemi?tir. Türkçe uyarlama ?al??mas?nda da ölçe?in yapısal do?rulaması ve faktör yükleri analiz edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in bili?sel i?levlerin farklı bile?enlerini (örneğin, dil ve hafıza) tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolayısıyla ölçe?in çok boyutlu yapısn?n korundu?unu göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Birebir Uygulama (Gözlem ve Performans Görevleri)

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Population Group: Yeti?kinler, Geriatrik Popülasyon

Age Group: Genellikle 50 ya? ve üzeri

Population Details: Hafif ve orta düzeyde **Alzheimer hastal??? tan?sı alm?? hastalar** ile bili?sel olarak sa?lıklı kontrol grubu bireyleri.

Test Methodology: Test, bir klinisyen veya e?itimli bir uygulayıcı tarafından hastaya yöneltilen sözlü sorular ve hastanın ger?ekle?tirmesi istenen performans görevlerinden oluşur.

Anahtar Kelimeler

Hafif Alzheimer, Orta Alzheimer, Bili?sel i?lev, Nörodejeneratif Hastal?k, Psikometrik özellikler, ADAS-Cog-Tr

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hmavioglu@gmail.com

Correspondence Address: Hatice Mavio?lu (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2006

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya resmi klinik ara?t?rmalarda kullan?m? için orijinal telif hakk? sahiplerinden izin al?nmas? gerekebilir. Adaptasyon çal??mas?n?n ileti?im bilgileri sorumlu yazar taraf?ndan sa?lanm??t?r.

Kaynak Makale PDF: Orijinal ara?t?rma makalesinin PDF dosyas? a?a??da belirtilmi?tir.

The original PDF can be downloaded here: [the-validity-and-reliability-of-the-turkish-version-ofalzheimer's-disease-assessment-scale-cognitive.pdf](#)

Kaynaklar

Mavio?lu, H., Gedizlio?lu, M., Akyel, S., Aslaner, T., & Eser, E. (2006). The validity and reliability of the Turkish version of Alzheimer's Disease Assessment Scale-Cognitive Subscale (ADAS-Cog) in patients with mild and moderate Alzheimer's disease and normal subjects. *Int J Geriatr Psychiatry*, 21, 259-265. doi: 10.1002/gps.1457

Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, telif haklar? nedeniyle genellikle orijinal yay?nlarda veya lisanslı test k?lavuzlar?nda yer almaktad?r.